

[Justitsministeren.]

Strafferetsplejens Opgave er at hævde Retssikkerheden i Samfundet ved at skaffe Forbrydelserne oplyst og Forbryderne straffet. Det er dens eneste berettigede Opgave at skaffe Sandheden frem. Dette skal alle de medvirkende stræbe hen imod; at dette er Dommerens Opgave, er klart nok. Kravet til ham er, at han skal forstaa at udøve sit Kald paa en saadan Maade, at der er en ubetinget Tillid til, at det, han stræber efter, udelukkende er at faa Sandheden frem. Loven skal hjælpe ham ved at lægge det gunstigst mulige Grundlag under hans Arbejde. Resten maa han selv gøre ved sin kloge, upartiske og værdige Ledelse af Sagen, hvorved han navnlig skal bidrage til at overtøye hele Offentligheden om, at Retten plejes i en sund Aand.

Mange vil derimod tro, at Anklager og Forsvarer staar overfor hinanden som 2 Modparter, men dette er under en velledet Retspleje ingenlunde Tilfældet. Det er lige saa vigtigt for Anklageren, at de uskyldige gaar fri, som at de skyldige straffes, og det er lige saa vigtigt for Forsvareren, at ingen skyldig slipper for Straf, som at den uskyldige ikke fejlagtig dømmes.

Det er en grov Fejl, hvis en Forsvarer stiller sig paa det Standpunkt ubetinget at stræbe hen imod at faa den, hvis Forsvar er ham betroet, frifundet, selv om han er skyldig. Falder han for Fristelsen til at søge at faa den skyldige frikendt, f. Eks. fordi Sagen vækker megen Opsigt og han mener at kunne vinde Berømmelse ved trods alt at skaffe sin Klient fri for Straf, saa forbryder han sig imod sit Kald, og da bliver Anklageren hans Modstander, idet han bestræber sig for at faa den skyldige dømt. Omvendt hvis Anklageren ikke vil slippe sin Sigtelse imod en uskyldig, men, f. Eks. fordi han vilde føle sig beskæmmet ved at have rejst Sigtelsen uden at kunne gennemføre den, haardnakket forfølger den uskyldige, saa gør han sig Forsvareren til Fjende i dennes da berettigede Kamp for at faa den uskyldige fri. Men kun naar den ene eller den anden forløber sig, bliver Anklager og Forsvarer Modstandere. Naar de holder sig indenfor, hvad der er deres virkelige Kalds Ramme, saa arbejder de begge ligesom Dommeren paa det ene

Formaal at faa Sandheden frem, saaledes at den uskyldige kommer til at gaa fri, medens den skyldige straffes.

Men paa Loven skal det alt sammen hvile, og hvis Loven ikke er god, saa bliver Opgaverne overordentlig vanskelige, og enhver af de Hovedpersoner i det Drama, som en Strafferetssag ofte er, fristes til at gaa udenfor, hvad der er hans loyale Opgave.

Straffedommerens Kald er ofte saare vanskeligt. Der kræves til dets rette Udøvelse ikke alene juridisk Indsigt, men ogsaa stor menneskelig Erfaring og Kendskab til Livets mangfoldige Forhold. Det har derfor ogsaa allerede i lang Tid været erkendt, at der til Beklædelsen af Straffedommerens Kald ikke alene kræves de Egenskaber, som man kan vente hos den dygtige Jurist, men at han altid vil trænge til Medvirkning fra Lægmands Side. Man har derfor i mange Lande og ogsaa her i Landet indført Nævninger i Misgerningssager og Sager om politiske Lovovertrædelser; men Nævningesagerne er særdeles faatalige, og mange af de Sager, hvori Nævninger ikke medvirker, er baade betydningsfulde og meget omfattende. Der har derfor vist sig stor Trang til ogsaa at faa Lægmand med i Paadømmelsen af andre Straffesager end de egentlige Misgerningssager.

I Norge har man indført læge Domsmand i alle Straffesager undtagen Nævningesager. I Tyskland er man endogsaa gaaet saa vidt, at man har afskaffet Nævningeinstitutionen og indført Domsmand i de tidligere Nævningesager ligesom ogsaa i andre Straffesager. I Østrig er Domsmand ogsaa indført.

I nærværende Lovforslag stilles Forslag om at indføre Domsmand i alle Straffesager, som ikke er Nævningesager, med Undtagelse af saadanne Sager, i hvilke der foreligger klar Tilstaaelse, som gør Iscenesættelsen af en større Proces overflødig, og i Politisager, hvis Ubetydelighed gør Domsmand unødvendige.

I Tyskland har man afskaffet Nævningerne, fordi man finder Domsmand mere tilfredsstillende. Nævningerne skal nemlig kun udtale sig om, hvorvidt Sigtede er skyldig eller ikke skyldig i det ham paa-sigtede straffbare Forhold, men deltager